

ደካማ በሽታ የመከላከል አቅም ላላቸው ሁሉም ሰዎች የ COVID-19 ክትባት ማጣቀሻ መምሪያ

ደካማ በሽታ የመከላከል አቅም ያላቸው ሰዎች COVID-19 ንጩምሮ በተለይም ለኢንፌክሽኖች ተጋላጭ ናቸው። ከሚከተሉት የህክምና ሁኔታዎች ውስጥ አንዳቸውም ካሉባቸው በመጠኑ እስከ ከባድ የበሽታ መቋቋም አቅም ያሳገሩ ተብሎ ስለሚታሰብ ተጨማሪ የ COVID-19 ክትባት ተጨማሪ መጠን ተጠቃሚ ሊሆኑ ይችላሉ። ይህ የሚከተሉትን ያጠቃልላል፡-

- » ለዕጢኞች ወይም ለካንሰሮች ንቁ የካንሰር ህክምና እያደረጉ ከሆነ
- » የአካል ብልት ንቅለ ተከላ አድርገው የበሽታ መከላከያ ስርዓቱን ለማዳከም መድሀኒት እየወሰዱ ከሆነ
- » ባለፉት 2 አመታት ውስጥ የስቴም ህዋስ ንቅለ ተከላ አግኝተው ወይም በሽታ የመከላከል ስርዓትን ለማዳከም መድሀኒት ከወሰዱ
- » መካከለኛ ወይም ከባድ የመጀመሪያ ደረጃ የበሽታ መከላከያ እጥረት ካሉባቸው (እንደ DiGeorge syndrome፣ Wiskott-Aldrich syndrome)
- » የተራቀቀ ወይም ያልታከመ የ HIV ኢንፌክሽን ካሉባቸው
- » ከፍተኛ መጠን ባለው ኮርቲሲቶይዶይድ ወይም ንቁ ህክምና እየወሰዱ ከሆነ ወይም የበሽታ መከላከያ ምላሹን የሚገቱ ሌሎች መድሀኒቶች እየወሰዱ ከሆነ።

ይህ ዝርዝር ሁሉንም በሽታን የመከላከል አቅም የሚያዳክሙ ሁኔታዎችን እያካትትም፣ ተጨማሪ ዶዞች ለአርሲዎ ጠቃሚ ይሆን እንደሆነ ለመወሰን እባክዎ የህክምና አቅራቢዎን ያነጋግሩ። ደካማ በሽታ የመከላከል አቅም ካልዎት፣ ከ COVID-19 ተጠብቀው ለመቆየት ምን ያክል ዶዞች ለመውሰድ ብቁ እንደሆኑ ለመመልከት ከታች ያለውን ካርታ ይመልከቱ፡-

ይህ ካሉባቸው...	የዕድሜ ክልል	የመጀመሪያ ዙር	ተጨማሪ የሞኖቫለንት ዶዞች መውሰድ ያስፈልገዳል?	ማጠናከሪያ ማግኘት እችላለሁ?
Moderna	ከ 6 ወር እስከ 4 ዓመት ዕድሜ	ሁለት ዶዞች በ 28 ቀናት ልዩነት ይሰጣሉ	አዎ፣ ከሁለተኛው ዶዞዎ ከ 28 ቀናት በኋላ ተጨማሪ ዶዞች መውሰድ አለባቸው።	አዎ፣ ከ 6 ወር እስከ 4 ዓመት የሆኑ ልጆች መውሰድ ያለባቸው እንደ የመጀመሪያ ተከታታይነት እንደ ዓይነት ብራንድ ያለውን የዘመነ ባይቫለንት ዶዞች ነው።
	5 ዓመት ዕድሜ	ሁለት ዶዞች በ 28 ቀናት ልዩነት ይሰጣሉ	አዎ፣ ከሁለተኛው ዶዞዎ ከ 28 ቀናት በኋላ ተጨማሪ ዶዞች መውሰድ አለባቸው።	አዎ፣ 5 ዓመት እና ከዚያ በላይ የሆኑ ሰዎች የ Pfizer ወይም Moderna የዘመነ ባይቫለንት ማጠናከሪያ ዶዞች መውሰድ አለባቸው።
	6+ ዓመት ዕድሜ	ሁለት ዶዞች በ 28 ቀናት ልዩነት ይሰጣሉ	አዎ፣ ከሁለተኛው ዶዞዎ ከ 28 ቀናት በኋላ ተጨማሪ ዶዞች መውሰድ አለባቸው።	አዎ፣ 6 ዓመት እና ከዚያ በላይ የሆኑ ሰዎች ወቅታዊ እንዲሆኑ የዘመነ ባይቫለንት የ Pfizer ወይም Moderna mRNA ማጠናከሪያ ከመጨረሻው ዶዞች ከ 2 ወራት በኋላ ይመከራል። ከዚህ ቀደም ማጠናከሪያ ያልወሰዱ 18 ዓመት እና ከዚያ በላይ የሆኑ ሰዎች የዘመነ የ mRNA ማጠናከሪያ የማይወሰዱ ወይም መውሰድ የማይችሉ ከሆነ የመጀመሪያ ዙሪቸውን ካጠናቀቁ ከ 6 ወራት በኋላ የ Novavax ማጠናከሪያን ለመውሰድ ሊመርጡ ይችላሉ።
Pfizer	ከ 6 ወር እስከ 4 ዓመት ዕድሜ	ሶስት ዶዞች፡- የመጀመሪያዎቹ ሁለት ዶዞች በ 21 ቀናት ልዩነት ይሰጣሉ፤ ከ 8 ሳምንታት በኋላ ሶስተኛ ዶዞች።	በዚህ ጊዜ ምንም ተጨማሪ የመጀመሪያ ዶዞች የለም።	አይ፣ ከ 6 ወር እስከ 4 ዓመት ላሉ በዚህ ጊዜ የ Pfizer የመጀመሪያ ተከታታይነት ከወዲሁ ላጠናቀቁ የዘመነ ባይቫለንት ዶዞች ፈቃድ የለውም።
	5 ዓመት ዕድሜ	ሁለት ዶዞች በ 21 ቀናት ልዩነት ይሰጣሉ	አዎ፣ ከሁለተኛው ዶዞዎ ከ 28 ቀናት በኋላ ተጨማሪ ዶዞች መውሰድ አለባቸው።	አዎ፣ Pfizer የወሰዱ 5 ዓመት የሆኑ ሰዎች ልጆች መውሰድ የሚችሉት የዘመነ Pfizer ባይቫለንት ማጠናከሪያን ብቻ ነው።
	6+ ዓመት ዕድሜ	ሁለት ዶዞች በ 21 ቀናት ልዩነት ይሰጣሉ	አዎ፣ ከሁለተኛው ዶዞዎ ከ 28 ቀናት በኋላ ተጨማሪ ዶዞች መውሰድ አለባቸው።	አዎ፣ 6 ዓመት እና ከዚያ በላይ የሆኑ ሰዎች ወቅታዊ እንዲሆኑ ከመጨረሻው ዶዞች ከ 2 ወራት በኋላ የዘመነ ባይቫለንት የ Pfizer ወይም Moderna mRNA የማጠናከሪያ ዶዞች መውሰድ አለባቸው። ከዚህ ቀደም ማጠናከሪያ ያልወሰዱ 18 ዓመት እና ከዚያ በላይ የሆኑ ሰዎች የዘመነ የ mRNA ማጠናከሪያ የማይወሰዱ ወይም መውሰድ የማይችሉ ከሆነ የመጀመሪያ ዙሪቸውን ካጠናቀቁ ከ 6 ወራት በኋላ የ Novavax ማጠናከሪያን ለመውሰድ ሊመርጡ ይችላሉ።
Johnson & Johnson	18+ ዓመት ዕድሜ	አንድ ዶዞ	አዎ፣ ከ 1ኛው የ J&J ዶዞ ከ 28 ቀናት በኋላ ከ mRNA ክትባት ጋር ተጨማሪ ዶዞች መውሰድ አለባቸው።	አዎ፣ ወቅታዊ እንዲሆኑ የዘመነ ባይቫለንት የ Pfizer ወይም Moderna mRNA ማጠናከሪያ ከመጨረሻው ዶዞች ከ 2 ወራት በኋላ ይመከራል። ከዚህ ቀደም ማጠናከሪያ ያልወሰዱ 18 ዓመት እና ከዚያ በላይ የሆኑ ሰዎች የዘመነ የ mRNA ማጠናከሪያ የማይወሰዱ ወይም መውሰድ የማይችሉ ከሆነ የመጀመሪያ ዙሪቸውን ካጠናቀቁ ከ 6 ወራት በኋላ የ Novavax ማጠናከሪያን ለመውሰድ ሊመርጡ ይችላሉ።
Novavax	12+ ዓመት ዕድሜ	ሁለት ዶዞች፣ በ 21 ቀናት ልዩነት ይሰጣሉ	በዚህ ጊዜ ምንም ተጨማሪ የመጀመሪያ ዶዞች የለም።	አዎ፣ 12 ዓመት እና ከዚያ በላይ የሆኑ ሰዎች ወቅታዊ እንዲሆኑ የዘመነ ባይቫለንት የ Pfizer ወይም Moderna mRNA ማጠናከሪያ ከመጨረሻው ዶዞች ከ 2 ወራት በኋላ ይመከራል። ከዚህ ቀደም ማጠናከሪያ ያልወሰዱ 18 ዓመት እና ከዚያ በላይ የሆኑ ሰዎች የዘመነ የ mRNA ማጠናከሪያ የማይወሰዱ ወይም መውሰድ የማይችሉ ከሆነ የመጀመሪያ ዙሪቸውን ካጠናቀቁ ከ 6 ወራት በኋላ የ Novavax ማጠናከሪያን ለመውሰድ ሊመርጡ ይችላሉ።

በተደጋጋሚ የሚጠየቁ ጥያቄዎች

በተጨማሪ የክትባት ዶዛ እና በማጠናከሪያ የክትባት ዶዛ መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው?

ተጨማሪ ዶዛ የመጀመሪያውን ክትባት ተከታታይነት ላጠናቀቁ (ከላይ ያለውን ሰንጠረዥ ይመልከቱ) ነገር ግን በቁ ጠንካራ የበሽታ መከላከል ምላሽ ሌላቸው ታካሚዎች የሚሰጥ ነው።

የማጠናከሪያ ዶዛ የመጀመሪያው የክትባት ዙር በጊዜ ሂደት ከቀነሰ በኋላ በሽታ መከላከልን ወይም የመከላከል አቅምን ለማጎልበት ወይም ለመመለስ ለታካሚዎች የሚሰጥ ነው።

ከ COVID-19 ለሚመጣ ከባድ ህመም ከፍተኛ የመያዝ ዕድል እንዲኖርዎ ስር የሰደዱ የህክምና ሁኔታዎች ምንድን ናቸው?

ከታች የተዘረዘሩት ሁኔታዎች ያሏቸው በማንኛውም ዕድሜ ላይ ያሉ ሰዎች (በእንግሊዘኛ ብቻ) በ COVID-19 በጠና የመታመም ዕድላቸው ከፍተኛ ነው።

በተለይ በዕድሜ ከገፉ ወይም በዚህ ዝርዝር ውስጥ ያሉትን ጨምሮ ብዙ ወይም ከባድ የጤና እክሎች ካሉባቸው፣ የ COVID-19 ክትባቶች (የመጀመሪያ ዶዛ እና ማጠናከሪያዎች) እና ሌሎች ለ COVID-19 የመከላከያ እርምጃዎች አስፈላጊ ናቸው። ይህ ዝርዝር እርስዎን በ COVID-19 ለከፋ ህመም ሊያጋልጡ የሚችሉ ሁሉንም ሁኔታዎች አያካትትም። እዚህ ያልተካተቱ ሁኔታዎች ካጋጠመዎት፣ ሁኔታዎን እንዴት በተሻለ ሁኔታ ማስተዳደር እንደሚችሉ እና እርስዎን ከ COVID-19 ለመከላከል የጤና እንክብካቤ አቅራቢዎን ያነጋግሩ።

- » ካንሰር
- » ሥር የሰደደ የኩላሊት በሽታ
- » ሥር የሰደደ የጉበት በሽታዎች
- » ሥር የሰደደ የሳምባ በሽታዎች
- » የመርሳት በሽታ ወይም ሌሎች የነርቭ ሁኔታዎች
- » የስኳር በሽታ (አይነት 1 ወይም 2)
- » ዳውን ሲንድሮም
- » የልብ ሕመም ሁኔታዎች
- » የኤች አይ ቪ ኢንፌክሽን
- » የበሽታ መቋቋም አቅም ማነስ ሁኔታ (የተዳከመ የበሽታ መቋቋም ስርዓት)
- » የአእምሮ ጤንነት ሁኔታዎች
- » ከመጠን በላይ ክብደት እና ከመጠን በላይ ውፍረት
- » እርግዝና
- » የሲክል ሴል በሽታ ወይም ታላሴሚያ
- » ማጨስ፣ የአሁን ወይም የቀድሞ
- » ጠንካራ የአካል ክፍል ወይም የደም ግንድ ህዋስ ንቅለ-ተከለ
- » ወደ አንጎል የደም ፍሰትን የሚጎዳ የስትሮክ ወይም ሴሬብሮቫስኩላር በሽታ
- » የዕፅ አጠቃቀም ህመሞች
- » የሳንባ ነቀርሳ

የዘመነ/ባይቫላንት ማጠናከሪያ ምንድን ነው?

የዘመነ/ባይቫላንት የ COVID-19 ማጠናከሪያ ከመጀመሪያው የኮሮና ቫይረስ ዝርያ የሚጠብቅ የበሽታ መከላከል አቅምን የሚጨምር እንዲሁም በአሁኑ ሰዓት ያሉ ህምሞች ላይ በብዛት ከሚታዩት አዳዲስ ዝርያዎች የሚጠብቅ የክትባት ቀመር ነው። የዘመኑ ማጠናከሪያዎች ከቫይረሱ በጣም ጥሩ ጥበቃ ለመስጠት እንዲሁም በጊዜ ሂደት የሚቃኙቀውን የክትባት ውጤታማነት ችግር ለመፍታት የታሰቡ ናቸው።

መጠናኛ ወይም ከባድ በሽታን የመቋቋም አቅም ችግር ያለባቸው ሰዎች እነዚህን መጠናኛ ለመቀበል የዶክተር ማስታወሻ/ማዘዣ ወይም ሌላ ሰነድ ያስፈልጋቸዋል?

አይ፣ ግለሰቦች እራሳቸውን ለይተው ማወቅ እና ክትባቶች በሚሰጡበት በማንኛውም ቦታ ሁሉንም መጠናኛ መቀበል ይችላሉ። ይህ ለዚህ ህዝብ ተደራሽነት ተጨማሪ እንቅፋቶች አለመኖራቸውን ለማረጋገጥ ይረዳል። በሽታን የመቋቋም አቅም ችግር ያላቸው ግለሰቦች ስለ ልዩ የጤና ሁኔታቸው ጥያቄዎች ካላቸው፣ ተጨማሪ መጠን መውሰድ ለእነሱ ተስማሚ ስለመሆኑ ከጤና እንክብካቤ ሰጪያቸው ጋር መወያየት ይችላሉ።

የ COVID-19 ክትባት ከተከተብኩ፣ አሁንም ሌላ ጥንቃቄዎችን ማድረግ ይኖርብኛል?

አዎ፣ ቢከተቡም እንኳን፣ በተወሰኑ የህዝብ የቤት ውስጥ መሰብሰቢያ ስፍራዎች ውስጥ ማስክ እንዲያደርጉ ሊጠበቅብዎት ይችላል። በ [ማስተኛ እና የፊት መሸፈኛ በተደጋጋሚ የሚጠየቁ ጥያቄዎች ገጽ](#) (በእንግሊዘኛ) ላይ ተጨማሪ መረጃ ያግኙ። እጅዎን በተደጋጋሚ እንዲታጠቡ፣ የስድስት ጫማ ርቀትን እንዲጠብቁ እንዲሁም መሰብሰቦችን እንዲቀንሱ እንመክርዎታለን።

የ COVID-19 ክትባቶች በደንብ ይሠራሉ፤ ግን 100% ውጤታማ አይደሉም። አንዳንድ ሰዎች ክትባት ቢወስዱም እንኳ COVID-19 ሊያዙ ይችላሉ። ተላላፊነታቸው የጨመረ ተለዋጮች እየጨመሩ ባሉበት ወቅት፣ ሁሉም ሰዎች የቫይረሱን ስርጭትን ለመቀነስ እንደ ጭምብል መልበስ የመሳሰሉ ጥንቃቄዎችን ማድረግ አስፈላጊ ነው።

ተጨማሪ ጥያቄዎች? ይጎብኙ:- doh.wa.gov/covidbooster

